

Oversigt over supplerende oplysninger om hydrologiprojekt i Nejede Vesterskov

Bygherre er Naturstyrelsen Nordsjælland. Bygherres svar er skrevet i kursiv.

Supplerende oplysninger modtaget 10. januar 2025

Lukning af § 3-vandløb

NST har beskrevet én projekt-metode, hvilket er punkt-lukninger (slutpropper). Idet der vil være tale om en tilstandsændring af § 3 vandløb, som samtidig kategoriseres som en nedlæggelse af vandløbet, vil SGAV gerne spørge ind til, hvorvidt der er andre anlægstekniske metoder, der kan medføre samme effekt ift. genskabelse af hydrologi og hvor der ikke vil være tale om nedlæggelse af § 3 vandløbene?

Svar: Forudsætningen for at genskabe naturlig hydrologi er at lukke kunstigt anlagte grøfter, der oprindeligt er etableret med det formål at afvande skoven. Der er altså tale om grøfter uden naturindhold. I dette projekt er der foretaget en faglig vurdering af metoden, som i dette tilfælde er slutpropper, hvor der anlægges et overløbsrør. Efter etableringen vil vådområderne blive forøget og det overskydende vand vil derefter løbe videre i de anlagte grøfter. Det bør desuden bemærkes at netop i dette område, besluttede det tidligere Frederiksborg Amt at pålægge § 3 beskyttelse på samtlige kunstigt anlagte grøfter, hvilket ikke har været kutyme andre steder i landet. Hillerød Kommune er myndighed på § 3 natur i projektområdet. Der er lukket en lang række grøfter med deres tilladelse i løbet af de sidste 10 år - senest ifn. med Naturnationalpark Gribsskov. MST/SGAVs miljøscreening og etableringstilladelse til det samlede projekt (herunder grøftelukninger), som naturnationalparken udgør, blev påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som opretholdt styrelsens afgørelser.

Gennemførsel af projektet

I henhold til ansøgningsmaterialet udføres projekttiltagene i sensommeren/efteråret 2024, mellem medio august og ultimo oktober. Det bør opdateres, hvornår projekttiltagene vil finde sted.

Svar: Projekttiltagene er engangstiltag der vil blive udført så snart de relevante myndighedsgodkendelser foreligger i perioden mellem medio august og ultimo oktober.

Forventet effekt

SGAV bemærker, at der bør redegøres for, hvordan projektet påvirker den kortlagte § 3-sø, og hvilken påvirkning den øgede vandstand vil have på naturtypen samt arter.

Svar: Med de planlagte aktiviteter vil andelen af §3 beskyttet sø på sigt øges, idet arealet med permanent vandspejl forventes at blive udvidet i projektområdet. De planlagte aktiviteter vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning af den kortlagte §3 sø inden for projektområdet. I det der forventes en udvidelse af arealet med permanent vandspejl samt øget forsumpning på de tilgrænsende arealer, vil der blive flere potentielle levesteder og habitater for arter tilknyttet fugtige og våde naturtyper.

Eksisterende forhold vedr. stor kærguldsmed, skæv vindelsnegl, sumpvindelsnegl og stor vandsalamander

I projektbeskrivelsen afsnit 4.1.1 eksisterende forhold s. 14 er følgende beskrevet: "Inden for projektområdet findes forekomster af [...] samt arterne stor kærguldsmed (1042), skæv vindelsnegl (1014), sumpvindelsnegl (1016), stor vandsalamander (1166), [...]" og i afsnittene 4.1.2 stor kærguldsmed, skæv vindelsnegl er det beskrevet, at der ikke er forekomster af de tre arter inden for projektområdet.

SGAV bemærker, at der skal være overensstemmelse med udsagnene.

Svar: I afsnit 4.1.1 beskrives hvilke arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området. Det er en fejl, når der i afsnit 4.1.1 er skrevet, at arterne stor kærguldsmed (1042), skæv vindelsnegl (1014) og sumpvindelsnegl (1016) forekommer i projektområdet.

Eksisterende forhold vedr. rigkær

I afsnit 4.1.1 eksisterende forhold s. 14 er følgende skrevet "Nedstrøms H1, H5 og H6 ligger et område kortlagt som rigkær." Og i afsnit 4.1.2 rigkær s. 17 er skrevet: "Tiltagene i projektområdet overlapper ikke med forekomsten af rigkær, som er registreret nedstrøms for H5 og H6."

SGAV bemærker, at der skal være overensstemmelse med om H1 ligger nedstrøms med det kortlagte rigkær.

Svar: Nedstrøms H1, H5 og H6 ligger et område kortlagt som rigkær. Det er således en fejl, når H1 ikke er nævnt i afsnit 4.1.2

Påvirkning af naturtypen Bøg på muld

SGAV bemærker, at afsnit 4.1.2 i projektbeskrivelsen skal indeholde en mere dybdegående redegørelse for de specifikke konsekvenser af de vådere jordbundsforhold som følge af projektet på naturtypen bøg på muld (9130). Det bemærkes, at udpegningsgrundlaget bøg på muld ikke tåler for høje jordfugtigheder, hvor der også fremgår af afsnittet "Ege-blandskov", at bøgen ikke trives under ligeså våde forhold som eg.

SGAV bemærker, at der skal fremgå en detaljeret vurdering af, hvordan de hydrologiske ændringer vil påvirke naturtypen på sigt og om det vurderes, at der er tale om en væsentlig påvirkning. Det skal klart fremgå, hvordan ændringerne stemmer overens med bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-området. Det skal yderligere fremgå tydeligt, om de hydrologiske ændringer vil bidrage med at understøtte målet om at opretholde gunstig bevaringsstatus eller om projektet vil forringe tilstanden af naturtypen.

Svar: Generelt skal den samlede forekomst af naturtypen, uanset om de er kortlagt eller ej, være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det. For skovhabitat-naturtyper, som er uden tilstandsvurderingssystem, er målet at bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau ved:

- *At det samlede areal ikke må være faldende,*
- *At andelen af store træer og dødt ved skal være stabil eller stigende,*
- *Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje.*

Her kan være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af skovnaturtypen. Gældende Natura 2000-plejeplan medvirker til opfyldelse af ovenstående mål. Den omfatter målsætninger om sikring af skovnaturtypen, naturlig dynamik og variation og sikring og forbedring af hydrologi/vandkvalitet. De anvendte indsatser er urørt skov med naturgenopretningsaktiviteter, ophør med vedligeholdelse af afvanding, anden indsats mht. forbedring af hydrologi/vandkvalitet, herunder aktiv lukning af dræn og grøfter. Derudover vurderes det, at de planlagte aktiviteter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af naturtypen bøg på muld (9130). Det skyldes dels, at der med de planlagte aktiviteter kun vil ske påvirkning af enkelttræer og/eller påvirkning af et mindre delareal ud af det samlede areal med naturtypen bøg på muld (9130). Konkret vurderes det, at enkelte træer vil svækkes eller gå ud, hvilket vil bidrage positivt til naturtypens strukturindeks. Der er således ikke tale om, at naturtypen forringes eller mindskes. Derudover vurderes det, at de planlagte naturgenopretningsaktiviteter i urørt skov på sigt vil give mulighed for, at arealet med naturtypen bøg på muld (9130) øges.

Påvirkning af naturtypen rigkær

Der gøres opmærksom på, at der bør foretages en vurdering af påvirkningen på naturtypen rigkær (7230) under anlægsfasen, selvom naturtypen ligger udenfor tiltagene i projektområdet.

Svar: Genopretning af mere naturlig hydrologi kan have en positiv påvirkning af de grundvandsafhængige naturtyper, herunder rigkær (7230), der er i hydrologisk forbindelse med de genoprettede områder, da vand under naturlige hydrologiske forhold typisk vil bevæge sig langsommere gennem jord og tørv under iltfrie forhold, hvorved en større del af kvælstofspuljen vil blive omsat af denitrificerende bakterier undervejs. Anlægsarbejdet har en varighed på max. 1 dag og udføres i den tørreste periode på året og vha. maskiner med et lavt marktryk. Der er tale om en meget lokal og midlertidig forstyrrelse på få timer, og vegetationen vil genetablere sig naturligt i løbet af en vækstsæson efter evt. slid. Anlægsarbejdet vurderes på baggrund af den korte varighed, med en lokal og midlertidig påvirkning, ikke at have en negativ effekt på habitatnaturtypen rigkær (7230), der ligger nedstrøms og uden hydrologisk forbindelse med de planlagte reablerede vådområder, H5 og H6, samt uden for områder, hvor der sker anlægsarbejde. En væsentlig påvirkning af habitatnaturtypen som følge af forbedring af hydrologi i Nejde Vesterskov kan dermed udelukkes.

Påvirkning af naturtyperne stilkeke-krat og bøg på mor

SGAV læser, at det afvises, at der vil ske en påvirkning på naturtyperne stilkeke-krat (9190) og bøg på mor (9110) udelukkende baseret på, at forekomsten af naturtyperne ikke overlapper med områderne for tiltagene. SGAV bemærker, at selvom naturtyperne og tiltagene ikke overlapper, er det ikke nødvendigvis et tilstrækkeligt grundlag for at afvise en mulig påvirkning på naturtyperne. Der bør derfor redegøres yderligere for projektets mulige påvirkning på naturtyperne.

Svar: Det vurderes, at de planlagte aktiviteter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af naturtypen stilkeke-krat (9190) og bøg på mor (9110). Det skyldes dels, at der med de planlagte aktiviteter kun vil ske påvirkning af enkelttræer i habitatnaturtyperne bøg på mor (9110) og stilkeke-krat (9190). Konkret vurderes det, at enkelte træer vil svækkes eller gå ud, hvilket vil bidrage positivt til naturtypens strukturindeks. Der er således ikke tale om, at naturtypen forringes eller mindskes.

Påvirkning af arterne skæv vindelsnegl og sumpvindelsnegl

I afsnittene omhandlende skæv vindelsnegl (1014) og sumpvindelsnegl (1016) er det beskrevet, at arterne ikke vurderes til at være sårbar overfor de forstyrrelser som vil opstå i forbindelse med gennemførsel af hydrologiprojekterne.

Det er uklart, hvad der menes med forstyrrelser, som vil opstå i forbindelse med projektet. Der bør desuden være en fyldestgørende redegørelse for, om arterne påvirkes af projektet.

Svar: Der menes midlertidige forstyrrelser fra anlægsarbejdet. Anlægsarbejdet har en varighed på max. 1 dag og udføres i den tørreste periode på året og vha. maskiner med et lavt marktryk. Der er tale om en meget lokal og midlertidig forstyrrelse på få timer, og vegetationen vil genetablere sig naturligt i løbet af en vækstsæson efter evt. slid. Anlægsarbejdet vurderes på baggrund af den korte varighed, med en lokal og midlertidig påvirkning, ikke at have en negativ effekt på habitatnaturtyperne generelt. Skæv vindelsnegl (1014) og sumpvindelsnegl (1016) er ikke registreret inden for projektområdet. For sumpvindelsnegl (1016) gælder der, at arten typisk har levesteder som fugtige enge, rigkær og star-sumpe. For skæv vindelsnegl (1014) er bøg på muld og ege-blandskov potentielle levesteder for arten, selvom de primære levesteder vurderes at være de lysåbne fugtige enge, rigkær og overdrev. Arten er desuden knyttet til både tørre og fugtige arealer. Effekten af hydrologiprojekterne vurderes at være begrænset til de områder, hvor tiltagene sker. I forbindelse med anlægsarbejdet og de planlagte aktiviteter vurderes der ikke, at ske en påvirkning af typen af levesteder listet ovenfor, da levestederne som beskrevet ovenfor ikke findes der, hvor anlægsarbejdet udføres. Efter reableringen af naturlig hydrologi vil det potentielle habitat for sumpvindelsnegl og skæv vindelsnegl forøges, da arealet med fugtig og våd natur øges.

Forekomst af stor vandsalamander

SGAV gør opmærksom på, at i basisanalysen for Natura 2000-området er der skrevet følgende om stor vandsalamander: "Der er i den seneste overvågningsperiode i NOVANA-programmet (2017-2021) endnu ikke indsamlet overvågningsdata for stor vandsalamander i samtlige de habitatområder, hvor arten indgår i områdernes udpegningsgrundlag. Som en konsekvens af dette mangler der i dette område opdateret viden om artens aktuelle forekomst." Stor vandsalamanders tilstedeværelse kan

derfor ikke afvises på baggrund af Natura 2000-basisanalysen.

Svar: Vi er opmærksomme på problematikken og nævner også, at der er registreret stor vandsalamander i afsnit 4.1.2.

Påvirkning af potentielle raste- og yngleområder for stor vandsalamander

SGAV gør opmærksom på, at der bør foretages en vurdering af, hvordan stor vandsalamanders potentielle nuværende raste- og yngleområder påvirkes af projektet. Desuden bør det angives konkret, hvornår anlægsarbejdet finder sted og der bør redegøres for, hvordan individbeskyttelsen foretages for arten og ikke blot bestandsbeskyttelsen. Indtil det kan afvises, om der sker en påvirkning af artens yngle- og rasteområder samt afvises individdrab, anbefaler SGAV, at forsigtighedsprincippet anvendes.

Svar: Stor vandsalamander lever i rene vandhuller med høj solindstråling og masser af plantevækst og gerne i nærheden af skov. Om efteråret forlader stor vandsalamander sit vandhul og trækker sig ind i skoven, haver, kældre og lignende. Den er nataktiv, og om dagen gemmer den sig. I marts-april vandrer dyrene mod egnede vandhuller, hvor de parrer sig. Hydrologiprojekterne vurderes at øge andelen af mulige raste- og yngleområder. Anlægsarbejdet har en varighed på max. 1 dag og udføres i den tørreste periode på året og vha. maskiner med et lavt marktryk. Yderligere er stor vandsalamander nataktiv og anlægsarbejdet sker som nævnt i dagtimerne. Der er tale om en meget lokal og midlertidig forstyrrelse på få timer i de enkelte områder. Endvidere foretages anlægsarbejdet i gravede grøfter i lukket skov, som ikke er levested for stor vandsalamander. Anlægsarbejdet vurderes på baggrund af den korte varighed, med en lokal og midlertidig påvirkning, ikke at have en negativ effekt på potentielle rasteområder for stor vandsalamander. Anlægsarbejdet udføres i dagtimerne om efteråret, og der vurderes ikke at være risiko for forsættligt individdrab, givet stor vandsalamanders levevis. Det kan således konkluderes, at der ikke vil ske forsætteligt individdrab af stor vandsalamander i forbindelse med den planlagte retablering af naturlig hydrologi i projektområdet, da arten ikke vurderes at forekomme inden for projektområderne.

Påvirkning af bilag IV-arter og arter på udpegningsgrundlaget

SGAV bemærker, at en mangel på registrering ikke nødvendigvis alene er tilstrækkeligt grundlag for at afvise tilstedeværelsen af arter og derved en mulig påvirkning på arten. Der bør derfor redegøres fyldestgørende for projektets påvirkning på bilag IV-arter og arter på udpegningsgrundlaget. Hvis bilag IV-arters tilstedeværelse ikke kan udelukkes, bør der tages udgangspunkt i forsigtighedsprincippet.

Svar: NST vurderer ikke, at der forekommer øvrige bilag IV-arter i projektområdet. Screeningsnotatet beskriver og vurderer den potentielle påvirkning af flagermus og stor vandsalamander, og derudover er NST ikke bekendt med forekomster. Forekomst af følgende, på Nordsjælland potentielt forekommende arter, kan afskrives, da deres levesteder ikke findes i projektområdet:

- *Markfirben. Projektområdet indeholder ikke tørre sandede lokaliteter.*
- *Løgrø. Projektområdet indeholder ikke fiske- og krebsefri lysåbne biotoper.*
- *Løvrø. Er normalt velkendt på levesteder og ikke kendt fra området.*
- *Strandtudse. Kun kendt fra én indlandslokalitet på Sjælland.*
- *Bred vandkalv og lys skivevandkalv er eftersøgt i NOVANA og er på Nordsjælland alene fundet i Teglstrup Hegn*
- *Grøn mosaikgoldsmed. Projektområdet indeholder ikke vandhuller med krebseklo.*
- *Stor kærgoldsmed. Projektområdet indeholder ikke små, solbeskinnede næringsfattige søer med rig undervandsvegetation.*
- *Natlyssværmer. De kendte værtsplanter findes i projektområdet, men arten er i Danmark (artens nordgrænse) knyttet til varme, solrige lokaliteter, som ikke findes i projektområdet.*
- *Tykskallet malermusling. Kun kendt fra ét vandløbssystem på Sjælland*

De resterende bilag IV arter samt arterne på udpegningsgrundlaget er gennemgået og beskrevet i afsnit 4.1.2.

Påvirkning af rasteområder for flagermus

Det bør vurderes, hvordan tiltagene på sigt kan påvirke rasteområder for flagermus.

Svar: Dette er beskrevet i afsnit 4.3.2 side 22.

Påvirkning af bilag IV-arter

SGAV bemærker, at der ikke er inkluderet en redegørelse for projektets potentielle påvirkning på padder, som potentielt kan være til stede i projektområdet.

Svar:

Bjergsalamander - Kun kendt fra én indlandslokalitet på Sjælland.

Lille vandsalamander - Foretrækker mindre, bevoksede vandhuller med en del sol, som ikke er tilstede i projektområdet.

Latterfrø - Der findes kun to forekomster af latterfrø på Sjælland.

Klokkefrø - Der findes flere forekomster af klokkefrø på Sjælland, men ingen i Nordsjælland.

Spidssnudet frø - Spidssnudet frø foretrækker at leve i fugtige områder såsom enge, moser og græsmarker i nærheden af vandhuller. Disse habitater forekommer ikke i projektområdet og der vurderes derfor ikke at være egnede levesteder for arten.

Springfrø - Springfrøen foretrækker at opholde sig i lysåbne områder i løvskov. De kan også findes på græsmarker, i skovbryn og i haver. Nejede Vesterskov er en meget mørk og lysfattig skov og det vurderes derfor at der ikke findes egnede levesteder for arten i projektområdet.

Grønbroget tudse - Udenfor ynglesæsonen opholder grønbroget tudse sig ofte på marker, diger, strandvolde og i drivhuse. Tudsens foretrækker at yngle i solbeskinnede vandhuller med ganske lidt vegetation langs bredden. Disse habitater forekommer ikke i projektområdet, og der vurderes derfor ikke, at være egnede levesteder for arten i projektområdet.

For skrubtudse, butsnudet frø og grøn frø findes der potentielle levesteder i projektområdet. Med den planlagte retablering af naturlig hydrologi vil der på sigt potentielt opstå flere egnede levesteder for arterne. Projektet vurderes derfor, at have en mulig positiv påvirkning af arterne.

Påvirkning af ynglende fuglearter

SGAV bemærker, at der bør foretages en vurdering af projektets påvirkning på længere sigt af ynglende fuglearter i området.

Svar: Projektet vil på sigt skabe mere dødt ved og dermed flere potentielt egnede leve-, yngle- og rasteområder for fugle i området. Yderligere vil den planlagte retablering af naturlig hydrologi skabe flere våde områder, som på sigt vil øge fourageringsmuligheder for fugle i projektområdet. Med flere våde områder i skoven, vil fladefærdslen forventet blive reduceret, og dermed vil der være færre forstyrrelser i projektområdet.

Supplerende oplysninger modtaget 25. juni 2025

SGAV bemærker, at anvendelse af slutprop vil kunne anses som en tilstandsændring af § 3-vandløb, som samtidig kategoriseres som en nedlæggelse af vandløbet og dermed ikke længere vil være et vandløb i vandløbslovens forstand. Det bemærkes, at kommunen er myndighed ift. eventuel meddelelse af en disp. fra NBL § 3 og ved revision af § 3-vandløb er det ministeren for grøn trepart, der skal godkende, jf. bekendtgørelse om beskyttede naturtyper § 8, stk. 3.

Påvirkning af naturtypen bøg på muld

SGAV bemærker, at redegørelsen ikke klart forholder sig til, hvorvidt de hydrologiske ændringer kan føre til en omdannelse af naturtypen bøg på muld (9130) på sigt. Det bemærkes, at Natura 2000-målsætningen for skovnaturtyper anerkender en vis dynamik, men samtidig fastsætter, at det samlede areal med naturtypen skal opretholdes, og at skovnaturtypebevarende drift og pleje skal sikres. SGAV bemærker derfor, at det skal fremgå tydeligt, om de ændrede fugtforhold kan medføre en gradvis forskydning i træartsfordelingen og dermed en ændring i naturtypens karakteristika. Det skal desuden uddybes, hvordan projektet konkret bidrager til at understøtte Natura 2000-målsætningen for bøg på muld, herunder om der er risiko for en reduktion af arealet på længere sigt.

Svar: Som beskrevet i den tekniske anvisning for habitatnaturtypen Bøg på muld (9130) kan der forekomme større eller mindre indblanding eller underskov af andre træarter, f.eks. ask, ær, avnbøg, elm, stilkeg eller vintereg. I forbindelse med den planlagte retablering af hydrologi vil ask kunne indfinde sig på de fugtigste dele af arealet, mens stilkeg vil kunne gro på de mindre fugtige randarealer. Således er det vurderingen, at den planlagte retablering af hydrologi ikke vil udgøre en risiko for reduktion af habitatnaturtypen Bøg på muld (9130). Af Natura 2000 planen fremgår det, at målsætningen for de skovbevoksede naturtyper bl.a. er, at andelen af store træer og dødt ved skal være stabil eller stigende. I projektet vurderes det, at enkelte træer vil svækkes eller gå ud. Projektet bidrager således positivt til, at understøtte Natura 2000-målsætningen for bl.a. habitatnaturtypen Bøg på muld (9130).

Påvirkning af naturtypen rigkær

SGAV bemærker, at bygherres besvarelse indeholder modstridende oplysninger om, hvorvidt rigkæret (7230) er i hydrologisk forbindelse med de genoprettede områder. Det bedes præciseret, om der er en faktisk hydrologisk forbindelse, og hvordan dette påvirker vurderingen af projektets konsekvenser. SGAV bemærker desuden, at vurderingen af anlægsfasens påvirkning hovedsageligt fokuserer på direkte mekanisk forstyrrelse, men ikke forholder sig til eventuelle midlertidige hydrologiske ændringer og deres effekt på rigkæret. Det bør derfor præciseres, om ændringer i vandstand eller vandkvalitet under anlægsfasen kan påvirke rigkæret, samt hvordan det vurderes, at en væsentlig påvirkning kan udelukkes.

Svar: Habitatnaturtypen Rigkær (7230) ligger nedstrøms og uden hydrologiske forbindelse med de planlagte retablerede vådområder H5 og H6 samt udenfor områder, hvor der foretages anlægsarbejde. I det der ikke er hydrologisk forbindelse imellem habitatnaturtypen Rigkær (7230) og de planlagte vådområder H5 og H6, er det vurderingen, at eventuelle ændringer i vandstand og/eller vandkvalitet i forbindelse med retableringen, ikke vil påvirke habitatnaturtypen Rigkær (7230). Det er derfor samlet set vurderingen, at habitatnaturtypen Rigkær (7230) ikke påvirkes af den planlagte retablering af hydrologi.

Påvirkning af naturtyperne stilkege-krat og bøg på mor

På hvilket grundlag vurderes det at enkelt-træer svækkes eller går ud og hvordan vurderes det, at det ikke er hele naturtypen som påvirkes af projektet?

Svar: Det præciseres, at habitatnaturtyperne Bøg på mor (9110) og Stilkege-krat (9190) ikke påvirkes af de planlagte vådområder, da projektområderne ikke overlapper med forekomster af de nævnte habitatnaturtyper i hverken anlægs- eller driftsfasen.

Påvirkning af arterne skæv vindelsnegl og sumpvindelsnegl

Der er en uoverensstemmelse i ansøgerens beskrivelse af påvirkningen på levestederne for skæv vindelsnegl (1014). I svaret fremgår det, at levestederne for arten ikke vil blive påvirket, da de ikke findes i de områder, hvor anlægsarbejdet udføres. Dog overlapper projektet med naturtyperne bøg på muld og ege-blandskov, som anses som potentielle levesteder for arten. Denne formulering bør præciseres, da den kan give indtryk af en modstridende vurdering af de faktiske forhold.

Svar: Der er ingen kendte forekomster af hhv. skæv vindelsnegl (1014) og sumpvindelsnegl (1016) inden for projektområdet. Nærmeste kendte lokalitet for skæv vindelsnegl (1014) og sumpvindelsnegl (1016) er Ll. Lyngby Mose, som i fugleflugtslinje ligger ca. 3 km fra nærmeste projektområde (H5). Både skæv vindelsnegl (1014) og sumpvindelsnegl (1016) har en meget ringe spredningsevne. På baggrund af ovenstående i kombination med, at arternes foretrukne levesteder er fugtige enge, rigkær og overdrev er det således vurderingen, at der ikke kan ske spredning af skæv vindelsnegl (1014) sumpvindelsnegl (1016) fra nærmeste kendte lokalitet til projektområdet. Og samlet set vurderes der derfor ikke at ske en påvirkning af ovenstående arter i forbindelse med den planlagte retablering af hydrologi.

Påvirkning af potentielle raste- og yngleområder for stor vandsalamander

SGAV bemærker, at det fremgår af responsen, at anlægsarbejdet udføres i gravede grøfter i lukket skov, som ikke vurderes at være levested for stor vandsalamander. Da arten imidlertid raster i skovområder i den tørre periode, bør det præciseres, hvorfor lukket skov ikke anses som potentielt rastehabitat. Endvidere bør det uddybes, hvad der menes med, at der 'ikke er risiko for forsætligt individdrab givet stor vandsalamanders levevis', særligt set i lyset af, at anlægsarbejdet finder sted i artens rastetid. SGAV fastholder, at forsigtighedsprincippet bør anvendes, og at der skal tages hensyn

til artsbeskyttelsen på individniveau, jf. habitatbekendtgørelsen.

Svar: Jævnfør arter.dk er der et enkelt fund af stor vandsalamander fundet d. 23/4-23 i den nordlige del af projektområdet. Fundet ligger ca. 330 m i fugleflugtslinje fra de planlagte vådområder H3 og H4. Stor vandsalamander vandrer i marts-april mod egnede vandhuller, hvor de parrer sig. Vandsalamandrene vandrer typisk om natten op til ca. 500 meter. Anlægsarbejdet planlægges gennemført i den tørreste del af året, maj-september, er af kort varighed og udføres i dagtimerne, hvilket forventes at mindske eventuelle individpåkørsler i et sådant omfang, at det ikke medfører væsentlig negativ påvirkning af artens mulighed for, at opretholde eller opnår gunstig bevaringsstatus. For stor vandsalamander er det optimale, at der er sol på næsten hele vandfladen i yngleområdet. Gravede grøfter i lukket skov er meget beskyttede, og de er derfor ikke egnede yngleområder for stor vandsalamander. Selvom der kun er registreret et enkelt fund i arter.dk, er arten formegentlig mere udbredt i Nejede Vesterskov og etablering af hydrologiprojekterne vil forbedre Nejede Vesterskavs økologiske funktionalitet for stor vandsalamander på sigt.

Supplerende oplysninger modtaget 5. september 2025

SGAV bemærker, at der fortsat ikke er foretaget en konkret vurdering af, om projektet kan påvirke stor vandsalamanders rasteområder. Det fremgår, at arten ikke vurderes at yngle i projektområdet, men da arten benytter skovområder som rasteområder, bør det vurderes, om disse kan være til stede i de berørte arealer. Det bemærkes desuden, at det er uklart, hvorvidt der reelt vurderes at være forekomst af stor vandsalamander i projektområdet, idet det både angives, at der kun er ét fund, og at arten formodes mere udbredt. SGAV gør opmærksom på, at arten er strengt beskyttet og skal vurderes på individ niveau, herunder beskyttelse af både yngle- og rasteområder, jf. habitatbekendtgørelsens § 11.

Svar: Der er ikke kortlagt levesteder for eller forekomst af stor vandsalamander inden for Nejede Vesterskov i forbindelse med den seneste Natura 2000-basisanalyse, 2022-2027. Der er registreret ét fund af stor vandsalamander i den nordlige del af Nejede Vesterskov, som daterer sig til april 2023 jf. Arter.dk. Fundet er registreret ca. 250 meter nordøst for projektområde H4, som er det delprojektområde, der ligger tættest på.

Projekttiltagene i de enkelte delprojektområder gennemføres i et kort tidsinterval (timer-dage) i sensommeren/efteråret. Grøftelukningen og arbejdet knyttet hertil forgår meget lokalt omkring de grøfter, der lukkes. Projektområderne er ikke kendte ynglelokaliteter for stor vandsalamander, og der vil derfor ikke være fortsættelige individdrab under udvandringen fra vandhullerne i etableringsfasen.

Jævnfør 'Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV' er de foretrukne rasteområder for stor vandsalamander på land i skovområder, under stammer med råddent træ, sten, døde blade og i musehuller. Maskinkørsel foregår primært på faste kørespor, hvor rasteområdernes strukturer ikke er til stede. Der vurderes således ikke, at være sammenfald mellem rasteområderne for stor vandsalamander og arealerne, hvor der kortvarigt arbejdes i forbindelse med grøftelukningerne.

Derved vurderes stor vandsalamander ikke at være sårbar over for eller blive påvirket af de kortvarige og midlertidige forstyrrelser, hverken på individniveau eller i forhold til artens yngle- og rasteområde.